Stockholms läns hembygdsförbund
Sabbatsbergsvägen 6
113 61 STOCKHOLM
08-30 21 80

Region Stockholm
registrator.rlk@regionstockholm.se
Diarienummer: RS 2024-0344

2024-09-23

Synpunkter på ny Regional Utvecklingsplan

Vilka är vi?
Stockholms Läns Hembygdsförbund består av 120 hembygdsföreningar, alla med djup förankring i sin hembygd. Många av oss förvaltar gamla hus som har en historia att berätta om äldre tider. Vår närvaro i kommunerna och våra aktiviteter stärker invånarnas känsla av förankring och kontinuitet. Vi värnar om det historiska landskapet och visar med våra årliga skrifter och aktiviteter hur miljön ändrats över tid.

I läsningen av den nya planen reagerar vi positivt på de goda tankar som finns kring hållbar utveckling. De gröna kilarna framhålls vilket är en mycket viktig aspekt när Stockholms Län växer. Att dessa bör respekteras varje gång vägar, bostäder och annan infrastruktur ska byggas ser vi som något grundläggande och övergripande.

Kulturmiljöerna saknas i Rufsen
Men vi saknar ett helhetsperspektiv på miljön. Var finns kulturmiljön i Stockholms Län beskriven? De gröna kilarna är viktiga att värna om men det gäller också kulturmiljöerna. För samhällsplaneringen i kommunerna är det av stor vikt att höja kompetensen inom detta område. Vi i hembygdsrörelsen har tillsammans med länsmuseerna en unik kompetens på detta område. I Rufsen finns många kartor och tabeller men ingen beskriver hur det historiska landskapet utvecklats över tid. Det finns underlag som går att använda till exempel Sveriges Nationalatlas.

Kulturmiljöerna behöver beskrivas och åskådliggöras.
Vi i hembygdsrörelsen anser att det skulle kunna vara en viktig uppgift att i den regionala utvecklingsplanen utveckla denna aspekt. En dokumentation som likt Stockholmskällan samlar kunskap om kulturmiljön i länet borde utvecklas för att ge underlag för framtida planering av vägar och bostäder.

Kunskapen om kulturmiljöerna är fragmentarisk
Idag är mycket kunskap om de rika kulturmiljöerna i vårt län osammanhängande. Kartläggning och inventeringar sker ofta med hjälp av externa konsulter. Vem samlar in dem och skapar en syntes som kan användas i planeringen? Arkeologiska utgrävningar, byggnadshistoriska utredningar och mycket annat blir inte spritt till viktiga aktörer. Vi menar därför att kulturmiljön bör ges en starkare ställning i Rufsen och vävas in i den regionala planeringen.

Kulturarvet har stor betydelse för turism och besöksnäring
Besöksnäringen betyder mycket för Stockholmsregionen och bidrar stort till länets attraktions- och konkurrenskraft. En lockande besöksnäring är avgörande för att vi ska nå visionen om att Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva storstadsregion.

Därför har vi på Stockholms Läns Hembygdsförbund valt att engagera oss i "Besökskraft Stockholmsregionen" som är ett treårigt projekt som samordnas av Region Stockholm och pågår till november 2026.

Projektets syfte är att skapa bred samverkan, utveckla strategiska samverkansforum för att tillsammans förbättra besöksnäringens kompetensförsörjning och främja en hållbar omställning av näringen i Stockholms län.

Genom samverkan och dialog vill vi på Stockholms Läns Hembygdsförbund fortsätta att bidra till regionens utveckling, genom att dela med oss av vår kunskap och prioriteringar.

Vi förordar därför att de regionala målen mot 2050 kompletteras med följande:

- Ett bevarat kulturarv är en förutsättning för att Stockholmsregionen ska kunna nå visionen om att bli Europas mest attraktiva storstadsregion och bör därför finnas med under **mål 1, attraktiva livsmiljöer**
- De fyra nationella kulturmiljömålen ska vara vägledande för kulturmiljöarbetet på regional och kommunal nivå.

Slutsats
Regionen ska utveckla och bevara kulturmiljöer och kulturarv på ett sätt som tar hänsyn till människan, ortens historia och karaktär. Det stärker den regionala identiteten och attraktionskraften och har en stor betydelse för både boende och besökare.

Den regionala utvecklingsplanen behandlades vid styrelsemötet i september 2024.

Stockholms läns hembygdsförbund

[redacted] [redacted] [redacted]

www.hembygd.se/stockholm
info@hembygdstockholm.se
Plusgiro 58 83 56-6
Organisationsnummer 802006-7180